

KURSUS PÅ BØRN- OG UNGE-MODULET: DEN PSYKOLOGISKE UDREDNING

AARHUS 2026

KURSETS INDHOLD OG LÆRINGSMÅL

Dette kursus, "Psykologisk udredning (36 timer)", er en del af specialistuddannelsen inden for børn- og ungeområdet. Det bygger videre på kurset "Børns udvikling og udviklingsforstyrrelser" og tilbyder en praksisnær, evidensbaseret introduktion til psykologisk udredning af børn og unge. Her er der fokus på hypoteseafprøvende metoder samt valg, tolkning og formidling af undersøgelser. Særligt betones vigtigheden af at vurdere barnets profil på tværs af diagnoser og livsvilkår. Kursets hovedformål er:

- At give grundlæggende indsigt i forskellige metoder og værktøjer til udredning
- At omsætte denne viden til konkrete problemstillinger fra praksis
- At styrke refleksion over de praktiske, etiske og juridiske aspekter ved psykologisk udredning

Kurset vil have fokus på:

- Den hypoteseafprøvende proces, hvor deltagerne løbende trænes i at sammenholde udviklingsforståelse, observationer, testresultater og kontekstuel viden.
- Formulering af udredningsspørgsmål og hypoteser
- Planlægning og tilrettelæggelse af udredningsforløb
- Valg og anvendelse af kvalitative og kvantitative undersøgelsesmetoder
- Grundlæggende psykometriske overvejelser
- Klinisk tolkning og sammenfatning af undersøgelsesresultater
- Rapportering og formidling

Læringsmål og udbytte:

Det overordnede formål med kurset er, at deltagerne opnår øget viden, kompetencer og klinisk indsigt, hvilket gør dem i stand til at forberede og tilpasse udredningsprocessen for børn og unge. Derudover skal de kunne forholde sig kvalificeret til relevans og etik i forbindelse med undersøgelsen samt reflektere over egne vurderingskompetencer i forhold til det efterspurgte. Kursets primære mål er, at deltagerne efterfølgende kan planlægge og tilpasse et udredningsforløb, herunder udvælge relevante undersøgelsesmetoder. På introduktionsniveau gives

der både viden og træning i at planlægge, organisere og udføre en psykologisk undersøgelse. Fokus vil gennemgående være at vi i udredningen har blik for børn og unges profil i samspil med de udordringer og symptomer der udredes for.

Færdigheder:

Kurset giver deltagerne introduktion til en række praktiske færdigheder, som styrker deres arbejde med psykologisk udredning af børn og unge.

- Brug af caseformulering til at skabe struktur og forståelse i udredningsarbejdet. Formulér relevante spørgsmål og hypoteser for at målrette, planlægge og tilpasse et udredningsforløb.
- Vurdering af, hvornår det er relevant at foretage psykologisk undersøgelse af børn, unge eller familier.
- At kunne reflektere over praktiske, psykometriske og etiske aspekter ved anvendelsen af forskellige undersøgelsesmetoder samt at vurdere de enkelte redskabers relevans, formåen og begrænsninger i forhold til udredning af barnet/den unge eller familien.
- Arbejde systematisk med klinisk indtryk og vurdering i undersøgelsen.
- Journalføring, afrapportering og skriftlig formidling
- Formidle undersøgelsesresultater til barnet, familien og relevante samarbejdspartnere

Kompetencer

- At kunne reflektere kritisk over evidens, psykometri og egne faglige vurderinger
- Reflektere over praktiske, psykometriske, etiske og juridiske aspekter ved psykologisk udredning
- Evne til at vurdere, hvornår og på hvilket grundlag man som psykolog har de nødvendige og tilstrækkelige kvalifikationer til at vurdere i fht. en given problemstilling

Temaer i kursus:

- Caseformulering, den kliniske vurdering og rollen som undersøger
- Kvantitative og kvalitative tests, ratingscales og psykometri.
- Intelligenstestning.
- Børneneuropsykologisk udredning
- Vurdering af børn med svær funktionsnedsættelse
- Udredning af sansemæssige, sociale og kommunikative vanskeligheder med fokus på autismspektrum tilstande
- Udredning af intellektuelt og adaptivt funktionsniveau, opmærksomhed, hukommelse samt eksekutive funktioner
- Den psykologiske undersøgelse af småbørn
- Udredning af emotionelle lidelser hos børn og unge med fokus på angst og OCD
- Udredning af traumer og barnets samspil med omsorgspersoner Udredning af personlighedsforstyrrelser hos unge
- Tolkning af undersøgelsesresultater og differentialdiagnostiske overvejelser

- Journalførelse, afrapportering og skriftlig formidling
- Formidling af en psykologisk udredning til barnet/den unge, familie og netværk

Målgruppe

Kurset retter sig primært mod psykologer, der er i starten af deres specialuddannelse på børneområdet eller er nye inden for børne/ungeområdet, og som ønsker at vide mere om udredningsmetoder til børn og unge. Større testerfaring er ikke en forudsætning.

Undervisningsform:

Undervisningen tilrettelægges som en vekselvirkning mellem forskellige undervisningsformer, der understøtter både teoretisk forståelse og klinisk anvendelse:

- Undervisningsoplæg med introduktion til teori, empiri og undersøgelsesmetoder
- Gruppearbejde med analyse af cases og kliniske problemstillinger
- Fælles refleksioner og plenumdrøftelser med fokus på klinisk ræsonnering
- Anvendelse af film- og videomateriale til træning i observation og analyse af barnets adfærd og samspil
- Træning i analyse af kliniske indtryk, formulering af hypoteser og sammenkobling af udviklingsviden og undersøgelsesfund

Forberedelse før kurset

Der kræves ingen forberedelse inden kursusstart.

Litteratur. Der vil løbende blive præsenteret litteraturlister i forhold til de enkelte undervisningstemaer.

Forberedelse mellem kursusdage

Det forventes, at du afsætter tid mellem kursusdagene til kritisk refleksion over dagens indhold med henblik på aktiv anvendelse af viden i den efterfølgende undervisning.

UNDERVISERE

Else Brunvand

Else Brunvand er autoriseret cand. Psych., specialist i klinisk børnepsykologi. Else har gennem en årrække arbejdet med børn, unge og familier indenfor både den psykiatriske og primære sektor. Derudover har hun været tilknyttet et landsdækkende projekt for at udvikle tilbud om udredning og behandling til børn og unge med seksuelt bekymrende og krænkende adfærd. I flere år har hun været tilknyttet VISO som konsulent i forhold til komplekse sager med omsorgssvigt, overgreb og psykopatologi. Hun har således stor erfaring med udredning og behandling af børn og unge, med en særlig interesse for børn og unge med både komplekse problemstillinger, opmærksomhedsforstyrrelse og social kognitive udfordringer.

Jane Evald

Jane Evald er børneneuropsykolog og specialiseret i børns udvikling, og udvikling af neuropsykologiske funktionsforstyrrelser og udfordringer. Jane er specialiseret i neuropsykologiske undersøgelser, rådgivning og vejledning, hvor hun kærer sig om undersøgelsesmetoder til at forstå og beskrive det særegne ved det enkelte barn.

Line Gebauer

Line Gebauer er autoriseret cand. psych. og ph.d. i neurovidenskab. Line arbejder som privatpraktiserende psykolog med speciale i autisme, ADHD og tilstødende vanskeligheder, med fokus på udredning, rådgivning og samtaler til unge, voksne og forældre. Line er VISO-specialist for Midtbypsikologerne og har været projektleder på flere af Socialstyrelsens vidensprojekter, bl.a. om selektiv mutisme. Tidligere har Line været lektor ved Institut for Klinisk Medicin på Aarhus Universitet.

Line H. Engedal

Line Holm Engedal er klinisk psykolog og specialist i psykoterapi med børn og unge. Line har stor erfaring med screening og behandling af børn og unge med angst, OCD og depressive symptomer fra både kommunalt og privat regi. Line arbejder primært ud fra en kognitiv forståelsesramme og anvender behandlingsmetoder fra både 2. og 3. bølge kognitive terapier. Line har mange års erfaring fra PPR, hvor hun har haft en blanding af pædagogiske, terapeutiske samt undersøgelses og screenings-opgaver. Derudover har hun været selvstændig i tre år og

er aktuelt ansat i Center for Trivsel, som er Aarhus kommunes lettilgængelige behandlingstilbud til børn og unge. Line er desuden ekstern lektor på Aarhus Universitet, hvor hun underviser i interventionsmetode på kandidaten.

Thomas Nikolai Iversen

Thomas Nikolai Iversen er autoriseret psykolog, og specialist i Børnepsykologi og Klinisk psykologi, og certificeret Theraplay terapeut. Som psykolog har Thomas arbejdet med udsatte børn og unge, og hans erfaring stammer hovedsageligt fra flere års arbejde i bl.a. familiehus med behandling- og udredningsopgaver, som supervisor på en døgninstitution, som ansat i Børnehus Syd, hvor han forestod udrednings- og behandlingsopgaver ift. børn og unge, som har været udsat for vold og seksuelle overgreb. Aktuelt arbejder Thomas som selvstændig psykolog i egen praksis. På kurset vil Thomas både inddrage teoretisk viden om- og erfaringer fra mødet med børn og traumer.

Kasper Pyndt

Kasper Pyndt har stor erfaring med udredning og behandling af unge med personlighedsforstyrrelse. Aktuelt er han ansat ved Børne- og ungdomspsykiatrisk afdeling Århus Universitets hospital Skejby for at etablere et team til udredning og behandling af unge med personlighedsforstyrrelse ud fra en mentaliseringsbaseret tilgang. Han har tidligere været med til at etablere et behandlingstilbud til unge med personlighedsforstyrrelse på Ungdomshjemmet Holmstrupgård i Region Midt, og har desuden arbejdet i klinik for personlighedsforstyrrelser i Regionspsykiatrien Randers med udredning og behandling af voksne med personlighedsforstyrrelse.

Kasper Pyndt er godkendt specialpsykolog i psykiatri, specialist og supervisor i psykoterapi hos voksne og arbejder ud fra en psykodynamisk og mentaliseringsbaseret forståelse.

DER SØGES OM FORHÅNDGODKENDELSE TIL

Der søges om forhåndsgodkendelse til Børnemodulet - fælles for alle specialistuddannelserne på børneområdet: Psykologisk udredning, 5.3., 36 timer.

Der søges om, godkendelse til at omfatte Systematisk Efteruddannelse for psykologer med ydernummer. Læs mere [her](#).

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Kursusarrangør: Else Brunvand og Line Gebauer

Hvor: Center for Familieudvikling Psykiatri/Eksistens, Søndergade 10, 2 sal, 8000 Aarhus

Datoer:

20. april 2026, kl. 12.45-16
21. april 2026, kl. 9-12
4. maj 2026, kl. 12.45-16
5. maj 2026, kl. 9-16
1. juni 2026, kl. 12.45-16
3. juni 2026, kl. 9-16
25. august, kl. 9-16
21. september, kl. 9-16
22. september, kl. 9-16

- **Pris:** Den psykologiske udredning: kr. 11.460

Det anbefales at tage kurset sammen med kursus Barnets psykiske udvikling og udviklingsfortryrelser, men det er også muligt kun at tilmelde sig dette, eller dele af kursus.

- **Pris:** Samlet kursus: kr. 21.010 inkl. materialer og forplejning for det samlede kursus

- **Tilmelding:** <https://system.easypractice.net/overview/psykolog-line-gebauer>

Tilmelding er bindende.

Såfremt du har spørgsmål, er du velkommen til at skrive til: Sofie Eskesen på efos98@hotmail.com

Med venlig hilsen Else Brunvand og Line Gebauer

PROGRAM KURSUS 'UDREDNING AF BØRN OG UNGE'

PROGRAM:

Dag 1 - Introduktion til den psykologisk udredning v/Else Brunvand og Line Gebauer

Her introduceres den psykologiske udredning af børn og unge som en systematisk og hypoteseafprøvende proces. Der arbejdes med udredningens formål, opbygning og afgrænsning, herunder formulering af udredningsspørgsmål og foreløbige hypoteser. Fokus er på, hvordan psykologen systematisk forholder sig til, hvad der bør undersøges, med hvilket formål og under hvilke betingelser. Der arbejdes med vurdering af undersøgelsens nødvendige og tilstrækkelige elementer, valg af undersøgelsesmetoder og overvejelser om, hvornår det er relevant – eller ikke relevant – at foretage psykologisk udredning. Sammenhængen mellem udviklingsviden, klinisk indtryk og valg af undersøgelsesmetoder tydeliggøres, og psykologens faglige ansvar i udredningsarbejdet introduceres.

Dag 2 - Udredning af småbørn v/Jane Evald

Der arbejdes med psykologisk udredning af spæd- og småbørn med vægt på observation, udviklingsanamnese, regulering og samspil. Udredningens muligheder og begrænsninger i de tidlige leveår belyses, herunder hvordan psykologen kan arbejde hypoteseafprøvende i fravær af omfattende testdata. Der gives en grundlæggende gennemgang af psykometri og statistik med fokus på testanvendelse, anvendelighed og begrænsninger. De fem maximer i neuropsykologisk praksis introduceres som ramme for klinisk ræsonnering i arbejdet med børn, hvis hjerner er under udvikling. Der gives en introduktion til testning af småbørn, herunder Wechslers tests samt RIAS, Bayley og PEP-3, med fokus på styrker, begrænsninger og fortolkningsmæssige faldgruber.

Dag 3 - Autismespektrumforstyrrelser: udredning v/Line Gebauer

Fokus rettes mod udredning af sansemæssige, sociale og kommunikative vanskeligheder. Der arbejdes med valg og anvendelse af undersøgelsesmetoder, integration af observation, interview og testresultater samt psykometriske overvejelser (herunder ADOS-2, ADI-R, SRS, AQ). Sammenhængen mellem udviklingsforståelse og klinisk tolkning tydeliggøres, og der arbejdes med differentiering mellem autismespektrumtilstande og andre udviklingsmæssige vanskeligheder.

Dag 4 - Udredning af autismespektrumtilstande, kognition og adaptive funktioner

Formiddag v/Line Gebauer

Der arbejdes videre med udredning af autismespektrumtilstande med særlig vægt på sammenfatning af fund og justering af hypoteser på baggrund af ny viden. Fokus er på klinisk ræsonnering og på beskrivelse af barnets funktion på tværs af kontekster.

Eftermiddag v/Jane Evald

Der fokuseres på udredning af intellektuelt og adaptivt funktionsniveau. Der arbejdes med nuanceret anvendelse af intelligenstagning hos skolebørn og unge, herunder fortolkning af delskalærer og profiler. Dernæst rettes fokus mod vurdering af adaptiv funktion og tillærte færdigheder som udtryk for barnets muligheder for selvstændighed og støttebehov. Vineland-2 og ABAS-II inddrages som centrale redskaber.

Dag 5 – Psykologisk udredning med fokus på opmærksomhed, hukommelse og eksekutive funktioner

Eftermiddag v/Jane Evald

Der arbejdes med psykologisk udredning med fokus på opmærksomhed, hukommelse og eksekutive funktioner. Metodevalg, psykometriske overvejelser og klinisk tolkning gennemgås, herunder differentiering mellem primære og sekundære eksekutive vanskeligheder. Relevante tests og spørgeskemaer (fx TEA-Ch, D-KEFS, NEPSY-II, BRIEF-2 og ADHD-RS) introduceres, og sproglige aspekter berøres med fokus på tværfaglige snitflader.

Dag 6 - Traumer, omsorgssvigt og psykologisk udredning v/Thomas Nikolai Iversen

Her rettes fokus mod psykologisk udredning af traumereaktioner med særligt blik for barnets relationelle miljø og samspil med omsorgspersoner. Der arbejdes med anvendelsen af anamneseoplysninger, interview og observationsmetoder i vurderingen af barnets relationelle kontekst og udviklingsbetingelser.

Deltagerne introduceres til udredningsmæssige overvejelser forud for arbejdet med traumatiserede børn, herunder det første møde, etablering af tryghed, håndtering af kliniske indtryk og observation af barnets adfærd, herunder bekymrende adfærd. Der lægges vægt på etiske overvejelser og på afgrænsning mellem psykologisk og psykiatrisk udredning.

Relevante redskaber til udredning af traumer gennemgås, herunder MIM, ADDB, forældreinterview og ustrukturerede legeobservationer. Der gives desuden en introduktion til nyere test- og screeningsredskaber udviklet i relation til de opdaterede traumekriterier i ICD-11, herunder den reviderede Thomas-test, ITQ-CA (International Trauma Questionnaire – Child and Adolescent) samt den danskudviklede OCTS (Odense Child Trauma Screening).

Der arbejdes gennemgående med integration af observationer, testresultater og kliniske indtryk i en samlet vurdering af barnets funktionsprofil og belastningsgrad, herunder med differentiering mellem traumereaktioner, sekundære vanskeligheder og andre udviklingsforstyrrelser.

Dag 7 - Udredning af emotionelle lidelser: angst og OCD v/Line H.Engdal

Dagen fokuserer på psykologisk screening for emotionelle lidelser hos børn og unge med særlig vægt på angst og OCD, men ligeledes ift. depression.

Der introduceres til forskellige screenings- og undersøgelses-redskaber/metoder, og der arbejdes med differential-diagnostiske overvejelser. Behovet for grundig screening forud for planlægning af behandlingsforløb belyses vha. retningslinjer og guidelines (hhv. NKR og NICE) samt cases fra praksis.

Dag 8 – Udredning af personlighedsforstyrrelser hos unge v/Kasper Pyndt

Der arbejdes med psykologisk udredning af personlighedsforstyrrelser hos unge med fokus på klinisk vurdering, differentialdiagnostik og etiske overvejelser. Relevante instrumenter og interviews gennemgås, og den dimensionelle tilgang til vurdering af personlighedens sværhedsgrad belyses.

Dag 9 - Rapportering og formidling v/Else Brunvand og Line Gebauer

Kurset afsluttes med fokus på rapportering og formidling af psykologiske udredninger. Der arbejdes med sammenfatning af undersøgelsesresultater, skriftlig og mundtlig formidling samt tilpasning til modtager. Der lægges vægt på, hvordan udredningen kan bidrage til relevant udviklingsstøtte og gøre en praktisk forskel for barnet, den unge og familien. Deltagerne arbejder med egne rapporter, træner mundtlig tilbagelevering og reflekterer over etiske dilemmaer og psykologens faglige ansvar.

